

Бараш Ю. С.

д.е.н., професор, кафедра обліку, аудиту та інтелектуальної власності,
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту
ім. академіка В. Лазаряна

Марценюк Л. В.

к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту,
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту
ім. академіка В. Лазаряна

ВИЗНАЧЕННЯ ВИТРАТ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ

Після введення в експлуатацію вузьких залізничних колій Закарпаття Львівська залізниця разом з інвесторами стане власником туристичної компанії, яка отримуватиме дохід від організації короткострокових оглядових екскурсій, самостійних багатоденних екскурсійних поїздок і від комбінованих багатоденних екскурсійних поїздок [1-3].

Витрати на організацію цих подорожей складаються із складових:

1. Витрати на проїзд по вузьким залізничним коліям в прямому та зворотному сполученні з урахуванням харчування в поїзді протягом року буде визначатися по формулі (1).

$$взн = овп + кдп \cdot втал, \quad (1)$$

де *овп* – витрати на організацію основних перевезень по залізниці протягом року, тис. грн;

кдп – прогнозна кількість додаткових перевезень по залізниці протягом року, що не входить до витрат з основної поїздки, од.;

втал – витрати, що припадають на вартість одного талону додаткової поїздки по залізничній колії під час відпочинку, тис. грн;

2. Прогнозні витрати на оплату екскурсійних поїздок протягом року, що входять в туристичну путівку, можна розрахувати за формулою (2).

$$вe = \sum_{i=1}^r кe_i \cdot ve_i, \quad (2)$$

де *ке_i* – прогнозна кількість *i*-тих екскурсій протягом року, од.;

ve_i – вартість однієї *i*-тої екскурсії, тис. грн;

3. Прогнозні річні витрати на харчування туристів *вх*, крім харчування в готелях, оплата яких входить в путівку можна розрахувати за формулою (3).

$$вх = \sum_{j=1}^m кx_j \cdot vx_j, \quad (3)$$

Де *кx_j* – прогнозована кількість відвідувачів *j*-того ресторану, од.;

vx_j – середня вартість одного відвідування *j*-того ресторану, тис. грн;

4. Прогнозні річні витрати на проживання туристів в готелях *нрг* з різною кількістю зірок протягом року можна розрахувати за формулою (4).

$$npg = \sum_{z=1}^p \kappa z_z \cdot v z_z, \quad (4)$$

де κz_z – прогнозована кількість відпочиваючих z -того готелю, од.;

$v z_z$ – середня вартість проживання одного відпочиваючого z -того готелю, тощо, тис. грн;

5. Прогнозні річні витрати на автомобільні трансфери для доставки туристів до місць надання туристичних послуг можна розрахувати за формулою (5).

$$am = kt \cdot \text{цат} + кдв \cdot \text{вттр}, \quad (5)$$

де цат – витрати на організацію трансферних автобусних перевезень протягом року, що входять у вартість путівки, тис. грн;

$кдв$ – прогнозна кількість додаткових автоперевезень за талонами протягом року, що не входять до витрат путівки, од.;

вттр – витрати, що припадають на вартість одного талону додаткової поїздки автомобільним транспортом під час відпочинку, тис. грн.

Таким чином, витрати на організацію та проведення самостійних та комбінованих багатоденних туристичних подорожей з використанням вузьких колій можна розрахувати за допомогою формули (6).

$$B = \text{взн} + \sum_{i=1}^r \text{ве} + \sum_{j=1}^m \text{вх} + npg + am, \quad (6)$$

Отже, авторами розроблено новий теоретико-методичний підхід до визначення економічної ефективності короткострокових оглядових залізничних екскурсій, самостійних та комбінованих багатоденних туристичних подорожей з використанням існуючих залізничних колій, який враховує витрати на перевезення туристів по залізниці, автомобільні трансфери, вартість усіх видів екскурсій, харчування в ресторанах та колибах, проживання в готелях, що дозволить підвищити ефективність діяльності туристичних компаній.

Література:

1. Марценюк Л. В. Напрямки розвитку внутрішнього туризму в Україні / Л. В. Марценюк // «Наука та прогрес транспорту» Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – 2014. – № 6(54). – С. 41 – 52.
2. Мазаракі А. Туризм в Україні: виклики кризи / А. Мазаракі, С. Мельниченко // Вісник КНТЕУ. – 2015. – № 2. – С. 5-15.
3. Перспективи розвитку залізничного туризму України на вузькоколіїних лініях Закарпаття / В. Г. Кузнецов, П. О. Пшінько, Л. В. Кліменко [та ін.]. – Наука та прогрес трансп. Вісн. Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. – 2015. – № 4 (58). – С. 23–33.